

ARMAND SERMON

Caesar
tegen de
Oude Belgen

DEEL I

DE INVASIE

MENS & CULTUUR UITGEVERS

De *Belgae* (de *Oude Belgen*) bewoonden het huidige noorden van *Frankrijk* en de *Zuidelijke Nederlanden*. In -57 verscheen een Romeins generaal, JULIUS CAESAR, aan hun grensgebieden met de bedoeling snel en gemakkelijk een rijke buit aan grondstoffen en vruchtbare akkers te veroveren en belangrijke handelswegen onder controle te krijgen.

Vastberaden en met een grote coalitie, waarvan honderdduizenden krijgers deel uitmaakten, wachtten de *Belgae* hem op. De beide legers ontmoetten elkaar aan de rivier de Aisne en hun treffen wordt in deze studie beschreven. De verdere tocht van CAESAR door de *Lage Landen* en de confrontatie met oorlogsleiders als BODUOGNATUS of AMBIORIX vormt een volgende studie die nog moet verschijnen.

De Aisne te *Berry-au-Bac* waar CAESAR de rivier overstak om de *Belgae* de pas af te snijden. Over deze brede waterrijke rivier liep slechts één brug en er waren ook enkele doorwaadbare plaatsen (vermeld als *gué* op stafkaart 1917 onderaan deze tekst). Het bezit van deze rivierovergangen was cruciaal.

Aan de hand van details die CAESAR ons naliet in zijn verslag over zijn Gallische oorlog, maar ook op basis van de meest recente archeologische ontdekkingen, reconstrueert dit boek de eerste maanden van de invasie der Romeinen in het noorden van *Gallia*. Deze analyse van de tekst van *De Bello Gallico* beschrijft alle facetten van deze tocht. De gebeurtenissen, zoals partijdig beschreven door de Romeinse generaal, worden minutieus ontleed maar ook het landschap waar het treffen zich afspeelt en de organisatie van de Romeinse *legiones* worden uitvoerig belicht.

De (Latijnse) namen van de volkeren die CAESAR vernoemt als deelnemers aan het eerste coalitieleger (voorjaar -57). De vermelde aantallen zijn de krijgers toegezegd op een algemene landdag der *Belgae*. Of ze ooit allen deelnamen aan de oorlog tegen de Romeinen wordt algemeen betwijfeld.

Vanuit de nog onafhankelijke volkeren uit het noorden van *Gallia* verzamelden zich grote groepen krijgers, vermoedelijk in de omgeving van het huidige *Laon*. Volgens cijfers, verstrekt door CAESAR maar betwist door hedendaagse historici, mobiliseerden de *Belgae* bijna 400.000 manschappen tegen een Romeins leger van ongeveer 40.000 man Romeinse zware infanterie en enkele tienduizenden huurlingen.

Waar en hoe gaat CAESAR zijn verschillende *legiones* opstellen en welke versterkingen laat hij bouwen om het grote leger der *Belgae* tegen te houden? Hoeveel *Belgae* staan er hier echt aan de Aisne? Welke wegen gebruiken de Romeinen? Zijn er wel bruikbare wegen bij deze *Belgae*? Hoe lang is die Romeinse legercolonne eigenlijk? Twintig, dertig, veertig kilometer? Hoeveel kilometer marcheren de legionairs dagelijks? Vijftien, twintig, dertig? Waar ligt *Bibrax*, de vesting der collaborerende *Remi*, en waar *Noviodunum*, het belangrijke politieke centrum der opstandige *Suessiones*? Wat is het aandeel der hulptroepen uit *Kreta* of de *Balearen*? Hoe gebruiken de Romeinen de speciale infanterie uit *Numidia*? Welk is de politieke en sociale organisatie der *Belgae*? En wat met die druïden en hun mensenoffers?

Sommige historici verklaren de snelle opmars van CAESAR (de beruchte *celeritas*) door de brede heirbanen, de zogenaamde *Chaussées Brunehaut*, die hij zou hebben gebruikt. Deze werden echter gebouwd door AGRIPPA lang na de oorlog zoals dit monument in *Bavay* getuigt: "*Vers l'an 25 avant Jésus Christ.*" Hier, vlak over de Franse grens, kwamen zeven grote wegen samen met verbindingen naar o.m. *Tongeren, Velzeke, Wervik.*

Elk die zich interesseert voor de toenmalige gebeurtenissen of geconfronteerd blijft met talrijke vragen, zal in dit werk minstens een vingerwijzing krijgen en zeker een groot aantal antwoorden. Deze studie is ook aangeraden voor wie zich ooit het hoofd brak bij sommige duistere grammaticale constructies in het boek dat elke latinist wel ooit eens onder zijn neus kreeg. Zowel oude documenten als de meest recente wetenschappelijke literatuur werden geraadpleegd en uitgeschreven tot een boeiend detectiveverhaal. Dit is een oorlogsverslag dat naast de directe krijgshandelingen ook verhelderend ingaat op de politieke, strategische en tactische achtergronden van een bloedig conflict dat twee millennia geleden ons land meezoog in de rumoerige geschiedenis van het Romeinse rijk. En niet te vergeten! Dit boek is ook een gids door het zeer groene *Picardië*, een landstreek op nauwelijks twee uren rijden, waar talrijke historische monumenten ons aan onze eigen geschiedenis herinneren.

Dit schema krijgt elke latinist voorgeschoteld. Het toont de opstelling der vijandelijke legers. De meeste historici volgen hierin de ideeën ooit vooropgesteld door NAPOLEON BONAPARTE I en zijn navolger LODEWIJK BONAPARTE, president en later keizer van Frankrijk. De cijfers (rood gekleurd) tonen twaalf foutieve interpretaties die we corrigeren in ons *Hoofdstuk III Het Slagveld.*

Om de lezer een duidelijk beeld te schetsen van de gebeurtenissen aan de Aisne maken we o.a. gebruik van een Duitse stafkaart uit 1917. De verschillende Romeinse versterkingen hebben we rood aangeduid en in blauw "*les gués*", de strategisch belangrijke doorwaadbare plaatsen.

Schema hiernaast uit VAN KATWIJK-KNAPP, 1981, *Caesar. De Gallische oorlog*, p. 50.

ARMAND SERMON

Caesar tegen de Oude Belgen.

Deel I. De invasie

TECHNISCHE GEGEVENS

432 bladzijden

Talrijke kleur- en zwart-wit illustraties.

Formaat: 210 x 290 mm.

Prijs: 80,00 euro

TEKEN NU IN!

Verschijnt bij voldoende intekeningen).

Voorziene publicatiedatum: april 2012.

Wie intekent vóór Pasen (8 april) betaalt geen portkosten.

Uitgave:

Mens & Cultuur Uitgevers

Maaltebruggestraat 288, 9000 GENT

E-mail: info@mens-en-cultuur.com

www.mens-en-cultuur-uitgevers.be

ISBN 978-90-77135-34-1

Bestelbaar rechtstreeks bij de uitgeverij of in de boekhandel.

INHOUD

- 1 **Caesar en zijn legiones** p. 17
1 De vechtmachine 2 Interventie 3 Belgae en Romeinen zoeken elkaar 4 Het oppidum Condé - Variscourt
- 2 **Aan de Aisne** p. 79
1 Superieure Belgae? 2 De brug te Berry-au-Bac 3 Het Castra 4 De huisvesting 5 De verdedigingswerken
- 3 **Het slagveld** p. 123
1 Wit en naakt 2 De Romeinse versterkingen 3 De brugverdediging 4 Het terrein 5 Het kleine moeras 6 Is Caesar fout?
- 4 **De Veldslag** p. 185
1 De Belgae vertrekken 2 Bibrax 3 De hulptroepen 4 Het gevecht aan het wad 5 De achtervolging
- 5 **Noviodunum** p. 243
1 Het oppidum Suessionum 2 Pommiers of Villeneuve 3 Een mogelijk scenario 4 Magnum iter naar Noviodunum 5 Epiloog
- 6 **Bijlage I: de legiones op mars** p. 294
1 Transportproblemen 2 Tactical March Route 3 Snelheid versus bagage 4 De celeritas van Caesar
- 7 **Bijlage II: de gentes van Galba** p. 343
1 De civitates 2 Tribale structuren 3 Verwantschappen der Remi 4 Magistratus of rex? 5 De magistrati 6 Galliae potentissimus

ARMAND SERMON (*Halle 1946) studeerde aan de *Provinciale Normaalschool te Tienen* en haalde een diploma sociaal-agogisch werk aan de *Hogeschool West-Vlaanderen* waar hij ook sociaal-cultureel werk doceerde. Hij publiceerde talloze artikelen over maatschappij, geschiedenis en volkscultuur. In 2002 verscheen bij dezelfde uitgever *Het Carnaval*, een basiswerk over minder gekende facetten van dit feestgebeuren in de Nederlanden. Hij gaf en geeft talrijke voordrachten en begeleidt studiereizen meestal richting *Westhoek (WOI)* of *Noord-Frankrijk (De Franse Nederlanden)*. De schrijver heeft een ongebreidelde interesse in al wat met mens, cultuur, samenleving en geschiedenis te maken heeft en dit is terug te vinden in deze studie over de Romeinse invasie in het land der *Belgae*.

